

SZÉKELY-UDVARHELY

— AZ UDVARHELYMEGYEI 48-AS FÜGGETLENSÉGI KOSSUTH-PÁRT POLITIKAI LAPJA —
— A SZÉKELYUDVARHELYI „SZÉKELY TÁRSASÁG” ÉS TÖBB EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE —

Megjelen hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA: egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. Községek, községi előjárók, papok és gazdasági egyleti tagok egész évre 8 K, t. árak, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják. Helyközi telefon 15. sz.
Egy példány ára 10 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
B E T E G H P Á L
LAPTULAJDONO

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hová a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők. — Kéziratokat vissza nem adunk. Hivatalos hirdetések 100 szög minden szög 6 fillér, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm. 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. Nyílt-tér so a 1 K. Díjak előre fizetendők. — M. kir. postatakarékpénztári osek- és klóring 10,489. szám

Kuruckodó darabontok.

Dr. Horváth József, marosújvári or. z. képviselő.

A nemzeti munkapártban nagyban megy a — kuruckodás. Nap-nap után olvashatjuk a kormány sajtójában, hogy a grancsár-had milyen rettenetes törvénytisztelő és hazafias. A kereskedelmi szerződéseket nem lépteti életbe — rendeleti uton és Feilitzsch Arthurt, a darabont-minisztert nem veszik fel az új pártba. Mert ők törvénytisztelők és hazafiak. És ha ebben mégis kételkednék valaki, ez csak azért van, mert a nemzeti társadalom előitéle tel van eltelve, persze, teljesen indokolatlanul és alaptalanul: mint azt Tisza mondja Khuen gróf egyhangú, zajos helyeslése mellett. De hát nézzük csak: igazán olyan indokolatlan és alaptalan lenne a nemzeti társadalom előitélete?

Azt hisszük, hogy nem egészen. Sem a kormányelnök régebbi szereplése, sem környezetének multja nem nyújtanak semmi bizalomgerjesztőt, megnyugtatót.

A mostani kuruckodásuk: a kereskedelmi szerződések körül tüntetőleg tanusított törvénytisztelőségük, valamint Feilitzsch darabont-miniszternek a munkapártból görögött, mellett való kidobatasamerőszemfényvesztés.

Egyáltalán ami a nyilvánosság előtt oly feltűnően játszódik le, az tisztán humbug. Tervszerű hangulatcsinálás a választások előtt.

Választások után ellenben egészen más hangnemben fogunk beszélni ezek az urak. Életbe fogják léptetni minden skrupulus nélkül a kereskedelmi szerződéseket és beveszik a darabont-minisztert is tagjaik sorába.

A kuruckodás csak addig tart, amíg félnek az „előítélet” következményeitől. A választások után ellenben füttyölnek a társadalom előitéleteire, mint ahogy titokban most füttyölnek rá, csak ki kell kaparni, hogy — hol.

Pedig hát kikaparjuk ezt is. Ime néhány példa.

A Fejérváry-féle haladó-pártnak egy Boros Soma nevű hírlapíró volt a gazdája. Khuen-Héderváry grófnak egyik első dolga volt, amikor kormányra lépett ezt az újságíró a magyar csomagszállító vállalatához felügyelő bizottsági taggá kineveztetni; kidobva belőle Pallay Sándort, aki Kossuth titkárja volt.

Dési Gézá, aki Tisza kegyéből 1905-ben lett szabadelvű párti képviselő és aki később

ama négy képviselő között volt, akik a Fejérváry-féle haladó-pártba beléptek, akadály nélkül felvették a nemzeti munkapártba.

Mara Lászlót, aki a Fejérváry-aera alatt darabont-főispán volt Hunyadmegyében, nemcsak újból kinevezte a jelenlegi kormány Hunyadmegye főispánjának, hanem igen előkelő szerepet jutaltott neki az új pártalakulásnál.

Haller János grófot, aki Fejérváry Géza alatt végigszolgált, mint Háromszékvármegye főispánja a darabont-kormányt, szintén főispánná nevezte ki újól Khuen gróf kuruckodó kormánya.

Ugyanezt tette Kállay Zoltán volt hevesi főispánnal is, míg például többek között nyílt titok az is, hogy a kormány most is támogatja Kubinyi Géza volt darabont főispán képviselő jelöltségét Gömör-Jolsván és Rudnay Béla, a hírhedt királyi biztos jelöltségét a hontmegyei Korponán.

Többek közül kapartuk ki ezt a néhány esetet és kis fáradsággal tudnánk még többet is kikaparni. De hát felesleges. Aki látni tud és látni akar, az ebből az egynehány esetből is megláthatja a kormány és az újpárt szándékát és — kuruckodó hazafiságát.

Ma még a glacie-kesztyű járja és a szalon-kabát. A választások alkalmával lekerül a kézről a glacie kesztyű és a választási kampány után lekerül a szalon-kabát is és pörére levetkőzik a grancsár; becsapva magát Tisza István grófot is, aki elég könnyelmű volt a maga becsületos nevével fedezni egy olyan vállalkozást, amely bűnben fogadtatott és bűnbe, botrányba fog belefutni.

Az asszisztáló alispán.

A nemzet képviselői, az országgyűlés majdnem egyhangulag szavazott bizalmatlanságot Khuen-Héderváry kormányának. A főrendiház pedig teljes egyértelműséggel óvást emelt az alkotmányellenes elnapolás miatt.

Udvarhelyvármegye törvényhatósága, ezt megelőzőleg pedig közigazgatási bizottsága szintén — mondhatni egyhangulag — határozta el, hogy Khuen-Hédervárykat a kért támogatásban nem részesíti...

Dr. Sebesi János alispán ur 1557—910. sz. alatt azonban ezekkel szemben most egészen mást mond és mást cselekszik, mint azt előbb tévé. „Az összes egyházi, katonai és világi hatóságokhoz, valamint az összes tanintéze-

tek ez” intézett hivatalos átiratában tudtja, hogy ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi február hó 2-án kelt legfelsőbb elhatározása értelmében Gróf Haller Jánost Udvarhelyvármegye főispánjává kinevezte.

Közi, hogy az új főispán a folyó hó 13-án délután fél kettő órákor jövő vonattal érkezik meg Székelyudvarhelyre, mely alkalommal a vasúti állomáson „fogadjuk” (sic!) Ma nap d. e. 10 órákor a vármegye törvényhatósági bizottsága a megyeház dísztermében rendkívüli közgyűlést tart s ennek keretében 1 sz. az új főispán eskütele és székfoglalója. A közgyűlés befejezte után nyomban az egyes hatóságok és testületek tisztelegnek az új főispán urnál. A tisztelegők küldöttségek sorrendjének megállapítása végett — írja tovább Sebesi alispán ur — felkérem t. cimeter, hogy szíveskedjél engem értesíteni, vajjon a tisztelegésben részt kíván-e venni? Az erről szóló értesítést még e hó 12-ikéig kérem hozzáam eljuttatni.

Köztudomású dolog, hogy a főispánok első sorban politikai tisztviselők. A kormányok megbízottjai, tehát a kormányok politikai ágensei. Azt pedig meg éppen tapasztalatok bizonyítják, hogy Haller János gróf, a Bánffy-kormány és később Háromszékvármegyében a Fejérváry-féle darabont-kormány megyefőnöke, ezt a feladatokat milyen kimélet nélkül, mennyi erőszakossággal teljesítette. És mégis, mit látunk!

Dr. Sebesi ur ezidő szerint alispán, Udvarhelyvármegye törvényhatóságának első választott tisztviselője, a nép bizalmának letéteményese beállott az alkotmányellenes kormány képviselőjében jövő, a nemzet jogai letörésében árkon-bokron keresztül gázolni kész megyefőnök ágensének, uszály hordozójának.

Tette pedig ezt a mi alispánunk, ki büszkén jelentette nekünk a közgyűlés sz. ne előtt, hogy a Héderváry kormány által kért támogatás megtagadására vonatkozó törvényhatósági határozat javaslatát ő maga fogalmazta... Hol van itt az alispáni következetesség!? Annak megítélését magára a törvényhatósági bizottság hazafias erelmű, a magyar haza önállóságaért és függetlenségeért küzdeni ké-z tagjaira bizzuk...

Becsben nagy meglepetést keltett, hogy az országban újra feltámadt a megtisztult nemzeti közszellem; hogyan — kérdeztek megdöbbenve a Burgban — a magyar nemzet csak tetszhalott volt?

Becs jelszava: előbb koldussá kell tenni a magyarokat, azután pedig — osztrákká; no, no: pénzestarcánkat még csak elrabolhatják, de idealjainkat szívünbe zárjuk.

A Kossuth-párt zászlóbontása.

Kossuth Ferenc, a negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt vezére vasárnap Apponyi Albert gróf és számos függetlenségi képviselő társaságában megjelent Czepléden, a hol kibontotta a Khuen-kormány ellen meginduló küzdelem lobogóját, Czepléd város ünnepi díszben várta az érkezőket. A zályaudvaron künn volt az egész város. Az óriási tömeg élén Bába-Molnár Sámuel, a ceglédi függetlenségi párt elnöke üdvözölte, Kossuth röviden válaszolt, mire a társaság kocsiba ült és a városháza elé vonult, a hol a beszámoló-gyűlés történt.

Ifju Gombos Lajos dr polgármester nyitotta meg tetszéssel fogadott beszéddel a gyűlést, a melyben a ceglédi nép bizalmáról, ragaszkodásáról és szeretetéről biztositotta Kossuthot, a ki erre nagy figyelemközben elmondotta beszámolóját:

Kossuth Ferenc beszéde.

Nem beszámolót tartok. Czepléde most azért jöttem, hogy a jövőről beszéljek és zászlót bontsak az új küzdelemre, mely küzdelem közlője áll a nemzet. Védekeznünk kell a régi rendszer feltámadása ellen. A kormány, a melyet nemzetnek neveztek, mert a nemzet védelmében résztvevő pártok vezéreiből alakult, lemondott. Lemondását az idézte elő, hogy az önálló nemzeti bank kérdésében a negyvennyolcas és hatvanhetes miniszterek nem értettek egyet a 48-asok az önálló bank, a 67-esek a közös bank mellett foglaltak állást. A katonai kérdések terén se lehetett a magyar nyelv jogainak érvényesülését előbbre vinni. A függetlenségi pártnak az a része, a mely tölem elszakadt, most nagy türelmetlenséggel követelte a nemzeti jogoknak legalább minimális érvényesítése nélkül maradni úgy sem akaró minisztérium mielőbbi eltávolítását.

A tölem elszakadt párt elérte ezt a célját. Oda jutottunk, hogy mielőtt alkalmunk lehetne újra az alkotás terére lépni és elveink megvalósításáért munkálkodni, meg kell ostromolnunk és be kell vennünk a kormányzás várát, a mely a miénk volt.

A régi rendszer oly erősnek érzi magát, hogy tulmegy már azon a hataron, a melynél azelőtt megállt. Ezelőtt megelégedett azzal, hogy mindenben magának valja a legfelsőbb akaratot és azt a látszatot keltse, hogy a legfelsőbb akarat tulajdonképpen a kormány és a többség akarat. Most már ezt nem fogja többé tenni, hanem nyíltan kimondja, hogy a nemzet, ha békét akar, tartózkodjék attól, hogy a nemzeti jogok fejlesztése terén bármily akarat legyen. Arra utalják a nemzetet, hogy keresse az egyetértést királyával, de úgy, hogy a nemzet semmit sem

akarjon, csak engedelmeskedjék. Erre a néma engedelmességre a magyar nemzet zöme nem lesz hajlandó soha. Mi bizunk nemzetünk akaraterejében és erős hittel nemzetünk jövőjében, megyünk bele a függetlenségért való küzdelembe.

Programmunk a régi hagyományos függetlenségi program. Ez az alap-programm ideális, de célt jelez és utirányt mutat. Mindarra, a mit ez az ideális program tartalmaz, hazánk joga van. De ha elveinket nemcsak hirdetni akarjuk, akkor számolnunk kell az időszerű lehetőségekkel. Rá kell lépünk a fokozatosság útjára. Törekedni fogunk többségre jutni, mert ez kötelességünk azért, hogy alkothassunk és elveinket szolgálhassuk. A fokozatosság elvét elfogadva, elsősorban az önálló bankot minél előbb és az önálló vámterületet 1917-re követeljük. A gazdasági önállóság kivívása mellett, sőt időszerint még annál is sürgetőbb követeljük a választói jog reformját, a melynek késedelméért minket, kik folyvást sürgettük, szemrehányás nem érhet. Mi csakis olyan választói reformot fogunk támogatni, a mely minden kétséget kizáró módon biztosítja az államalkotó magyar nemzet és az ország értelmisége fölényét. Meggyőződésem szerint lehet olyan törvényt alkotni, a melylyel mellőzhető lenne a széles körben ellenszenves pluralitás s kiküszöbölhető a közvetett szavazás és így a törvény kétségtelenül az egyenlő szavazati jog alapján állana, de mégis biztosítaná az értelmiség fölényét.

Még kell megemlítenem a katonai kérdést. Okvetlenül előtérbe fog lépni úgy is az ujonclétszám emelésének kérdése és akkor ismételten aktuálissá fognak válni azok a törekvések, a melyek, a míg egyrészt a magyar nyelv és állami jelvények fokozatosan érvényesülni lesznek hivatva, addig másrészt éppenséggel nem érintik a király felségjogát.

Kossuth ezután részletezte a 48-as függetlenségi Kossuth-párt programját, majd így végezte beszédét:

— Mi a nemzeti ügy hűségesei vagyunk. A zászló kezünkben kicsikarni nem engedjük. Bizom abban, hogy a választási küzdelem, a függetlenségi pártra kedvezően végződik s hogy ez a párt olyan számarányban kerül a parlamentbe, hogy az ország jogait érvényesíteni tudja. Ez az én vágyam, ezt kívánom. Meggyőződésem, hogy Czegléd most is támogatni fog teljes erejével és egyhangúan.

A meg-megújuló zajos éljenzéssel fogadott beszéd után Horváth József apátplébános lelkes szavak kíséretében felajánlotta Kossuth Ferencnek a kerület képviselőjelöltségét. Kossuth Ferenc röviden válaszolt. Melegen megköszönte és elfogadta a képviselőjelöltséget.

Ausztria jelszava: mindent elszedni a nemzettől és mindent megadni az egyeseknek; természetesen azoknak, a kik a nemzet letörésére vállalkoznak.

Mi a legbiztosabb próbaköve annak, hogy az önálló bank és az önálló vámterület valósággal életföltétele volna Magyarországnak? — az, hogy a király és Ausztria életre-halálra ellenzik.

Titkári jelentés.

A székelyudvarhelyi köri méhészet egyesület 1909 évi működéséről.

Irta: Gál Imre titkár.

Tekintetes Közgyűlés!

Egy évi fáradságos munkánk hátkövénel a tisztelet legmélyebb érzetével köszöntöm egyesületünknek minden egyes tagját, mint a székelyföldi méhészet apostolát. Az aggodalom, melylyel egy évvel ezelőtt utnak indultunk, — eloszlott; célunkat, mely felé törtető lépéssel igyekeztünk, — elértük. A kihaltak vélt térből, életre kelt az eszme. Hódítva járt körül e bérce hazában, s ma, a majdnem két százra tehető lelkes tagok előtt fennen lobogtathatjuk: Nem halt meg az udvarhely-vármegyei méhészet csak aludt. Egy évi munkálkodásunk szép eredménye: a felkeltett nagyfokú érdeklődés. Ha más irányban nem dolgoztunk volna, ez is elég arra, hogy nyugodt lélekkel álljunk meg egy pillanatra; nem pihenőt keresni, hanem visszapillantani az elmúlt idők napjaira; lelkesedést meríteni az elért sikerekből, okulást a fejlemények és kialakulások láncolatából, következtetést vonni a tervezett munkálat célszerű végrehajtására.

Az 1909. évi február havában lefolyt alakuló gyűlés úgy tünt fel nekem, mintha a székelyföldi méhészet ravatalát álltuk volna körül.

Nem hiába! A minden jó és üdvös intézményeknek gátat vető emberi közöny, a fejlődés természetes törvényeit meg nem értő társadalom csak az elsüllyedés fele tartott. Kihaltak az ősök, velők együtt kihalt az egyszerűség és áldás. A pátriárkális élet virágzó méhészetét ép úgy elsodorta a modernizmus áramlata, mint más régi visszasírt emlékeinket s hagyta nekünk az erkölcsi és anyagi élet posványos sínfáját melyen keresztül gázolni s új életet teremteni, a legszentebb hazafiúi kötelességünk. A múlt idők emlékei táplálják a nemzetet és társadalmat s tartják meg őket a jövőnek. A múltba szállók vissza, midőn felemlitem, hogy vármegyénkben csak 150 év előtt alig akadt pap, tanító, gazda és tisztviselő, kiknek portáján ne lett volna 20—30 méhcsalád, melynek kezelésével, a lelket gyönyörködtető és erkölcsöt nemesítő szemléletével telt a vasárnap — az Ur napja. A rohamos lépésben haladó kultúra mélyen szánt a népek életében s fájdalom, legtöbbször a régi jó szokások, erkölcsök pusztulnak el nyomában s felburjánzik helyette az új kor ismertető jegye: a széthuzás, visszavonás és durva irigység. Méhészetünket a kultúra kétélű fegyvere ölte meg. A népek fejlődésével nyomon haladó igények emelkedései új forrásokat nyitnak a nép gazdasági életének s a forrásokból fakadó követelményekkel nem mindig szokott számolni a társadalom, következképp beáll a visszaesés minden vonalon. Így vagyunk vármegyei méhészetünkkel is. Férfiaink ott hagyták a méhészkedés terét s az egyedül üdvöztetőnek vélt külterjes gazdálkodásban, a tiszta földművelésben keresték boldogulásukat. A méhészetet a nők kultiválták, kik a babonás szokások és balhiedelmeken alapuló kezeléssel rátették a fejszét

a székely méhészet életfájára. Az őszi mézszüretelés egyedüli eljárása a méhcsaládok lekénzésében állott s legtöbbször a tulerős családokat pusztították el, levágván évenként gyümölcséért magát a gyümölcsöző fát.

Az 1700-as években Némethonban feltalált s a múlt század elején hazánkban is elterjedt répa és nádcukor gyártása és használata, kegyelemdőfészt adott méhészetünknek. A pótlóanyag kiszorította a mézet a háztartásból s leszorult a méztermék azon helyről, melyen világteremtés óta, mint közszükséglet állott. Elveszítette ez által a méhészet célját s vele együtt jelentőségét is. Egyedüli menedékhelye a méznek a drogeria-gyógyszertár lett, hol mint gyógyszer birt némi jelentőséggel. A méhészet csekély jövedelmezősége miatt a méhészkedés iránti érdeklődés fogyott napról-napra, felkarolásáért szót senki sem emelt, — az ellenségek szaporodtak s ime ma ott állunk, hogy székely méhészetünk elé bátran odairhatnók a néhai nevet. A mezőgazdaság civilizációja révén előtérbe jutott belterjes gazdálkodás folytán székelynépünk birtokát inkább nagyobbítani, mint mélyrehatóan művelni igyekezett. A folytonos telkesítés révén kipusztultak a mézelőfák, megfogytak a mézelő virágok. A hordást biztosító erdőségek kopáron, letarolva állanak s nemcsak a méhészet pusztulását, de a székelység anyagi romlását is fennen hirdetik. A hagyományos, a XX-ik században is élő, a székely nép gondolkodás módját visszatükröző konzervatívizmusnak is nagy hatása volt a székelyföldi méhészetre. Nemhogy a kaptáros méhészet iránti hajlandósággal találkozánk, de még a kásos méhészet iránt is nagyon kevés vonzalmat fedezünk fel népünk körében. Ennek különben más oka is van. A kaptáros méhészet elterjedésével nem tartottak párhuzamot az elterjedést, s haszontenyéztést biztosító intézkedések. Alig volt község, melynek papja, tanítója a haszonméhészet fejlesztésével s csak bár a tenyésztéssel is példát adott volna a méhtenyéztés kultiválására. Nem csodálandó! A népek művelésére és vezetésére hivatott és kiküldött papok, tanítók, az intézetekben vagy egyáltalán nem, vagy csak kevésbé nyerték meg a szükséges ismereteket, ezek hiányában a vezetés terén nem foglalhatták el az őket megillető helyet. A haladás mai stádiuma igazolja állításunkat. Mióta a papok és tanítók e téren alkotni kezdtek, azóta a javulás szemmel látható. A méhészet lehanyaglásának megakadályozására nagyon kevés kormányintézkedés történt. Míg a nagy Székelyföldet a román és mezőség vidékével összevonták s Kolozsvár székhellyel önálló kerületté alakították s a méhészet ápolására egyetlen embert küldöttek ki, addig az erdélyrészi kirendeltség is mintaméhészetét és szakemberét, a Székelyföld periferiális pontján: Marosvásárhelyen helyezte el. A négy székely vármegye méhészeti érdekszála tőlünk távol sodortatnak össze s székely falvainkban 2—3 évi időközökben gyűjthatja meg az érdeklődés mécsesét a méhészeti vándortanító.

Bár az erdélyrészi kirendeltség fenti intézkedése közvetett uton

szolgálja vármegyei méhészetünk érdekeit, mégis teljes megnyugvással tölt el az a tudat, hogy ez időig tett intézkedései képezik vármegyei méhészetünk fellendülésének alapját s olyan szakközeggel birunk, kinek irányítása és tudása teljes garanciát nyújt, vármegyei méhészetünk megteremtésére. (Folyt. köv.)

Talpra magyar! Talpra székely!

Kiméletlen harc előestéjén állunk — írja a szomszéd háromszékvármegyei Székely Újság lapjáról. Khuen, Tisza irtó hadjáratot indítottak ellenünk s nemcsak a függetlenségi 48-as pártot, az eszmét is örökre megsemmisíteni, sirba temetni akarják. Minden függetlenségi ember vérző kebelével szemléli a budapesti pártviszonyokat, melyek még nehezítik a küzdelmet, kétségesebbé teszik a diadalt s így e körülményekettől feladatát helyez a vidéki szervezetekre.

Mindhiába a sürgetés, nógatás: egyesülni nem akarnak.

Az országos központban legalább van némi szervezet. Szé még mindig jobb a semminél.

Nekünk azonban a vármegyében semmilyen szervezetünk nincs.

Megyei közgyűléseinken csak hadakozunk össze-vissza, rendszer, összműködés nélkül s alkalmat, utat nyitunk ezáltal a szabad csapatoknak, a portyásasoknak.

Napirenden levő kérdésekben a legteljesebb tájékozatlansággal vagyunk mindannyian s valóban csak az elvek iránti nagy szeretetből úgy alkalmak szerint verődünk össze.

E fejtelten állapotot tovább is tétlenül nézni nem szabad nem lehet.

Az egyes vidékek nemes versengését tisztelni és kielégítésére módot találni kötelességünk.

A szükséges szervezkedés gyorsan, haladéktalanul eszközrendő. További várakozásra nincs idő.

Nekünk mindnyájan, kik a 48-as függetlenségi eszmék győzelméért harcolunk, együvé kell álljunk, együttes erővel küzdünk. Nehéz idők járnak feletünk, fergeteg közelit mi hozánk, nem érünk rá ilyenkor a huza-vonára.

Hadd némuljon is el e gyászos hang mindörökre s szeressük elvünket, hazánkat jobban, semmint gyűlöljük ellenségeinket.

Félre a magán sebeikkel, menjünk, álljunk a megtámadott zászló védelmére!

Szóról-szóra vármegyénkre talál. Ugyanezt mondjuk mi is. Ne tétovázzunk tehát, hanem cselekedjünk férfiasan; álljunk egy táborba!

A tolyó hó 11-én (pénteken) d. e. 9 órára kitűzött vármegyei törvényhatósági közgyűlésen, de különösen a 14-én (hétfőn) d. e. 10 órakor tartandó megyefőnöki beiktatáson — ajánlatos minél több függetlenségi érzelmi bizottsági tagnak megjelenni, egyrészt azért: nehogy esetleg a pozsonyi főispán által mondott sértegető beszédhez hasonló beköszöntő hangzások el nálunk is, másfelől pedig: — s ez a legfontosabb — megbeszélni szervezkedésünk ügyét komolyan, alaposan, sőt határozott lépéseket is tenni annak gyors megvalósítására.

Tekintve, hogy az utóbbi közgyűlés d. e. 10 órára van kitűzve, 8 órakor a bizottsági tagok összegyűlhetnek Székelyudvarhelyt, a Barkóczy (Koronkay-féle) Hungária vendéglőben.

Kérve kérünk minden függetlenségi 48-as elvű férfit: vegye valóan lelkére e rendkívül fontos ügyet és ne bizzuk elveink győzelmét továbbra is a véletlenre. Legyen ott mindenki, ki behódolni nem akar!...

Közigazgatási ülés.

Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága e havi rendes ülését tegnap délelőtt Dr. Sebesi János alispán elnöklésével tartotta meg. Az alispáni jelentést Dr. Pál Árpád főjegyző, a többi jelentéseket pedig Barabás András, Dr. Lengyel József, Rhédei János, Stratzinger Emil, Dr. Révffy Zoltán, Szobotka Rezső, Zonda József és a közigazgatási előadó jelentését Szabó Endre olvasta fel. Mindenik jelentést tudomásul vették.

Az alispáni jelentés szerint a múlt hónapban 140 drb egy évre érvényes utlevelet adtak ki. Majd a jelentés vármegyénk közigazgatását tárgyalja s ennek során Ugron Ákos főispán lemondását érzékeny veszteségnek nyilvánítja. Együttal az alispán indítványára egyhangulag, lelkes éljenzések közt hozta a következő határozatot:

A bizottság sajnálattal veszi tudomásul, hogy Ugron Ákos volt főispán — saját kérelmére — ez állásából öfelségének múlt hó 25-én kelt elhatározásával felmentetett. A vármegye közigazgatása érdekeiben és egyéb közviszonyaiban a volt főispán ur által kifejtett ügybuzgó működésnek épen ez a bizottság is közvetlen tanuja volt s arra elismeréssel emlékezik vissza. Miről Ugron Ákos volt főispán urat jejen jegyzőkönyvi kivonat után a bizottság értesíti.

A főorvosi jelentés szerint a közigazgatási ügy általában kedvezőnek

mondható. A kórházban 237 beteget ápolnak.

Az állami bevételek, az ex-lexre való tekintetből, örvendetesen kevesbednek. Együttesen 21,640 K 09 fillérrel volt kevesebb bevétel, mint a múlt év hasonló havában. Egyedül a fogyasztási és italadóban volt 983 K 36 fillérrel több bevétel, ami elég szomorú jelenség.

A tanfelügyelőség iskolalátogatásokkal foglalkozott. E közben a szász iskolák kulturájáról elragadtatással szól, míg az oláh iskolák igen alacsony színvonalon állanak. Székelykeresztúron állami óvodát szerveztek. Vargason is tervbe van véve. A homoródalmási iskola bebutorítására 2450 K államsegélyt engedélyezett a miniszter. Ezzel kapcsolatosan említjük meg, hogy a tanfelügyelő 200—200 koronás személyi pótlék elnyerésére ajánlotta: Gálfi Sándor, Kis György, Lakatos Gáspár községi, Petres Viktor, Bálint István, Ozsváth Miklós róm. kath. Máthé József, Nagy Ferenc unitárius, Jancsó István, Hodgyai Albert és Bálint András református elemi iskolai tanítókat. A bizottság helyesléssel járult hozzá az előterjesztéshez.

Az állami és törvényhatósági utvonalak jó állapotba vannak s az építkezések előkészítés alatt állanak.

Az állategészségügy is kedvező volt. A közigazgatási előadó résztvett a mének szétosztásánál és ott képviselte gazdaközönségünk érdekeit. Majd részletesen foglalkozik a székelykeresztúri kiállításal.

Végül több közbirtokossági és magánügy nyert elintéztést, mely után az ülés véget ért.

HIREK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy nálunk egyetlen grancsár-imádó sem akad;

mondják, hogy ilyenkor nem lehet meglátni: vajjon elfajult-e a székely vér;

mondják, hogy az új „főispán” jövetelére való tekintettel, a vadász-kutyák adóját jelentékenyen leszállították;

mondják, hogy a kuvaszok e miatt iszonyú dühbe jöttek és utcáinkon egész éjen át vonítanak;

mondják, hogy alispánunk a grancsár-küldöttnek nem asszisztál és a megyei tisztikarral nem tiszteleg;

mondják, hogy a kiszolgált darabontot kottlós tojásokkal nem várják;

mondják, hogy a vasutnál megjelenő lelkétlenek, éljenzés helyett lelkes „hoch“-ot kiáltanak;

mondják, hogy a grancsár-kormány ragályos nyavalyájára való tekintetből, küldöttét a vármegyei kórházba internálják;

mondják, hogy e hír hallatára, Szakáts és Ugron Zoltán azonnal ápolónak, Pálffy Jenőke portásnak jelentkezett.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget a szerk.

— **Március 15-ike.** A székelyudvarhelyi ref. kollegium Önképzőköré március 15-én d. e. 11 órakor ün-

nepelet rendez a következő műsorral: 1. „Bánk bán”-ból egyveleg játsza a zenekar. 2. Nemzeti dal, szavalja Nemes Árpád VIII. o. t. 3. Megnyitó beszédet mond Bíró Sándor tanár. 4. „Öseink emlékezete” Hubertől, előadja az ének és zenekar. 5. „Czinka Panna” Farkas Imretől, szavalja Kiss András VII. o. t. 7. Schumann vonósnégdes. 8. Igazgatói zárszó és a Gidófalvi-öszöndij kiosztása 9. Rákóczi induló, játsza a zenekar.

— **Gyermekestély a szabadságért.** Nemzeti ideálunk megünneplésében tevékeny részt fog venni a róm. kath. elemi fiúiskola is. Ügyes ünnepélllyel üdvözlük kis növendékei a szabadság újjászületése napját. Műsoruk a következő: Himnusa kettős hangon az énekar. Ne félsetek a magyart! Szavalja Göllner Ernő, IV. o. t. Jó magyar hazánkért előadja az énekar Nemzeti dal Petőfitől. Szavalja Molnár Gergely V. o. t. és a tömeg, kíséri az énekar. Nemzeti zászló. Előadja a gyermekkar. Mi a haza? Pósa bácsitól, szavalja Derzsy Lajos V. o. t. Szózat. 2 hangon az énekar. Budavári tárogató Szepessytől, szavalja Kovács Miklós V. o. t., tárogatón kíséri Bámbó Aladár, begedün a helybeli zenekar. Nemzeti szín énekl Szamay Pista III. o. t. Ünnepi beszéd tartja Virág Bálint VI. o. t. Fuvolán játszik P. Máthé Özséb. Riadó Cucortól szavalja Hartmayer Rudolf VI. o. t. Budavári induló az énekar. A feltorlódt ünnepélyek miatt nem március 15-én, hanem annak előestéjén márc 14-én este fél 8 órakor fogják megtartani a főgimnázium dísztermében.

— **Táncsal egybekötött hangverseny.** Székelykeresztúron az unitárius templom újraépítése javára az e hó 5-én rendezett hangverseny úgy sikerült, mint anyagilag fényesen sikerült. A műsorból kiemelendő, Józán Miklós budapesti unitárius esperes „Tudás, szeretet” című felolvasása, mely a hallgatóság lelkében mély visszhangot keltett. A közönség nagy szeretettel és élvezettel hallgatta a nagyludásu pap felolvasását. May Münster Kornélia budapesti opera-énekes művésznő énekét elragadtatással hallgatta a közönség. Jelen volt ugyszólva az egész udvarhelyvármegyei unitáriusság, de más felekezetiiek is nagy számban vettek részt. A mulatság bevétele, mintegy 968 K, kiadás 508 K és így a tiszta jövedelem is jelentékeny összegre rug.

— **Csikmegyei bikavásár.** Csikvármegye Gazdasági Egyesülete XXII évi bikavásárát e hó 22-én Csikszeredában, az állatvásártéren rendezi. Az állatoknak a nevezett napon d. e. 9 órakor a helyszínén kell legyennek. Alkalmas tenyészbikákat igazolvánnyal látnak el. Más vármegyeiből hajtott bikákat is vizsgálat alá vesznek és tenyész igazolványt nyerhetnek.

— **Gyűjtő szeszgyárműködés.** Folyó hó 8-án, a délutáni órákban Bálint György helybeli lakos Árpád-utca 58. számú házának födele hir-

telen meggyuladt. Nagy szerencse volt, hogy ez nappal történt, a lakók csakhamar észrevették a veszélyt és a szomszédok segítségével a tüzet csakhamar sikerült már csírájában elfojtaniok. Így tehát csak jelentéktelen kár származott. A tüzet a szomszédos Doros-féle szeszgyár kéményéből kijövő szikra okozta, ami már nem az első alkalom s épen ezért kérjük a hatóságot, hogy figyelmét e veszedelmes tüzészerekre kiterjeszteni sziveskedjék.

— **A király nem akarja az önálló bankot és az önálló vámterületet:** a lakájlélekük tehát kimondják, hogy az önálló bank és az önálló vámterület romlásba sodorná az országot; állna csak a király hirtelen a nemzeti követelések mellé: milyen hanyatlomok rohanának az ő álláspontjára a derék lakályok.

— **Női divat** szövetek, mosó ruha kelmék mélyen leszállított áron kaphatók Szenkovits János utódánál. Olcsó maradékok

— **Jön a „tournure.”** Párisból olyan hír érkezik, amely egy már szinte feledésbe ment divathóbort emlékét eleveníti fel. Néhány héttel ezelőtt ugyanis a legelőkelőbb párisi női szabók gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy az immár végleg letűntnek hitt „tournure“-t ismét uralomra segítik. Elérkezik tehát ismét a hátsó formákban való túltengés kora és miután most jó ideig a karcsu termet volt divatos, ezentul megint a könyved molettség fog tetszeni. A „tournure“-rel ellátott toliettek természetesen a mostani divatkiválmaknak megfelelően különbözni fognak a két évtized előtti tournure-os ruháktól. Párisi szalonokban már látni is az újfajta ruhákat, amelyek arra a letűnt divatszörnyetegre, emlékeztetnek és néhány gyárban már ezerszámmra készítik a „tournure“-öket, amelyekkel nemsokára el fogják árasztani az egész világot.

— **Tavaszi idényre** megérkeztek már a kiváló gyártmányu, legjobb minőségű belföldi és angol gyapjuidivat férfiruha szövetek, melyekből mérték átán minden izlésnek megfelelő ruhákat megrendelésre készített Szenkovits János utóda férfi divat osztályában Székelyudvarhelyen.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy keves SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, a melylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lepni.

A Scott-féle Emulsió

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, amelyek megkívántatnak fehér, egyenes és erős fogak növesztéséhez. A SCOTT-féle Emulsió tisztaságát és erejét semmisem mulja felül léze a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió a halolaj és a kalcium-foszfát keveréke, melyet a halak természetes váladékából készítenek.

Ne tétovázzék, ha fáj a feje,
hanem használjon azonnal

Beretvás - pastillát

A mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ár 1.20. Kapható minden gyógyszerésznél. — Készíti: Beretvás Tamás, gyógyszerész 3 dobozzal ingyen postakísérleten. — szállítás.

2213 - 1910 tkvi. szám.

Hirdetmény.

Korona községre nézve az 1892. XXIX. t. c. értelmében a tényleges birókosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvbe való bejegyzése és a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén.

Ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15 és 17 §-ai alapján ideértve a §-oknak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-aiban és az 1891. évi XVI. t. c. 15 §-ának a pontjában foglalt kiegészítéseit is valamint az 1889. XXXVIII. t. c. 7 §-a és az 1891. XVI. t. c. 15 §-b pontja alapján történt törlések érvénytelenséget kimutathatják, e végből törlési kereseteket hat hónap alatt, vagyis 1910. évi szeptember hó 15-ig bezárólag a tkvi. hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. évi XXIX. t. c. 17 és 18 §-ainak esetében, ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. c. 5 és 6 §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birókosok tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással elni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi szeptember hó 15. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok kik az 1. 2 pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bár mely irányban sértve vélik, ideértve

azokat is, kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t. c. 16 §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólításukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz 6 hónap alatt vagyis 1910. évi szept. hó 15-ig bezárólag a tkvi. hat. nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogának sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint tkvi. hatóság,

Székelyudvarhelyen, 1910. évi február hó 28-án

Zsoldos Benő
kir. tsvzéki albiró.

Szám 2037—1910. tkvi.

HIRDETMEY

A m. kir. igazságügyminiszter 1906. évi július 6-án 14114—906. szám alatt elrendelte, hogy az oklándi kir. járásbírók mint telekkönyvi hatósághoz tartozó **Felsőrákos** község telekjegyzőkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. évi 29 t. c. 1889. 38. t. c. és az 1891. évi 16. t. c. cikkek a tényleges birókosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t. cikkbe szabályozott eljárás, és ezzel kapcsolatban a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése fogantatottassék. E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1910. évi április hó 12-én fog kezdődni.

Ennélfogva felhívtnak:

1. mindazok, kik a tlkkynevekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni,

hogy a tkvi. hat. kiküldöttje előtt a kit. határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi 29. t. c. 15—18 §-ai és az 1889. évi 38 t. c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi. tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben ez uton jogait nem érvényesíthetik és a belyeg és illeték elengedési kedvezménytől esznek és

3. azok kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvánkönyvileg bejegyezve, ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztés kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a belyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. járásbírók, mint telekkönyvi hatóság.

Okland, 1910. évi március hó 2.

Dr. Földes Miklós
kir. aljárásbíró.

FOGORVOS PERL JÓZSEF

American Dentist

legközelebb Székelyudvarhelyre érkezik és megkezdí fogorvosi rendelését.

Új és használt

kocsik

jutányos árban kaphatók:

Baiáz Sándor kocsigyártó és fényező

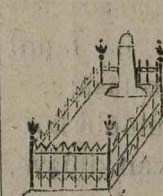
üzletében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. sz. alatt. Kocsijavításokat és tapezírer munkákat elvállal és pontosan teljesít.

BORI!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bornagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható.

Sírkövek és lépcsők

mindenféle kivitelben a legsolidabb árak mellett kaphatók:

Imreh Márton

kőfaragó és sírkőraktárosnál Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 52. szám alatt.

Pályázati hirdetmény.

Az arvátfalvi községi tanítói alásra pályázatot hirdetek Fizelese 1000 eg ezer korona s törvényes korpótlék. A tanítói állással egybe van kötve az énekvezéri állás, ezért az egyháztól külön díjazás jár Református kántorságot végeztető okleveles tanítók felszerelt kérvényeiket beadhatják hozzám folyó hó 21-ig

Árvátfalván, 1910. március 7-én

Hécei Dénes
iskolaszéki elnök.

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára félévre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú díszlevélpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, színes és virágos levélpapírok és borítékok, levelet-kártyák, gyászlevélpapírosok stb. **Képes levelezőlapok** 20-féle helybeli felvétel. Nagy választék tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súly és minőségű irodai és irod.

PAPIROSOK

vonalzott és sima levélpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itató-papírok, szűrő-papírok, torta- és befőző papírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemez-papírok minden súlyban. Hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetkönyvek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, szepírási és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszék, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka, s névjegytárcák, dohány-ésszivartárcák bőrből és fémbeől. Bőrtárcák, pénzes-érszények, okmány és írománytáskák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. (saját ház).

Ajánlja modern gépekkel szakszerűen berendezett villam-motoros

KÖNYVNYOMDÁJÁT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlja továbbá

könyvkötészetét

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárok, dísztollszárok. **Ironok**, fekete, színes és másoló-ironok, notes ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetétek, ironvédők, ironhegyezők. **Kréták**, iskolai, kávé, házi és fajelző kréták, színes kréták. **Tinták**, legjobb irodai és másoló tinták, színes, vegy és ruhajelző tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedűvonó, hurok, hegedű-iskola, hegedű-alkatrészek. Gramophon és fonográfok, lemezek és hengerek. **Dan** goló-sipok és **Trinak**. **Mono** grammok fehérmű és levélpapírlészre. **Kézi nyomda**. — Különböző bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyak. **Ajtóablak** és névfeliratok öntött fémbeől, erdészkalapácsok gyári árban.

A hazai és külföldi jeles írók művei, ifjusági iratok és képeskönyvek folyton vannak készletben. Teljes Magyar Könyvtár. A székelyudvarhelyi **középiskola** lakban és a városi és megyei **elégi nepsiskolákban** használatban levő **összes tankönyvek** raktára. Szótárak, térképek, naptárak, imakönyvek, albumok, emlékönyvek, üzleti beíró könyvek, főkönyvek, pénztárkönyvek, naplók, jegyzőkönyvek, másolókönyvek, bevásárló könyvek, zsebkönyvek (notesek), pénztártömbök (Block), bárcák és szelvénykönyvek.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj-sz. zfesték minden színben. Ecsetek, Irodai és zsebtintatartók, díszintatartók, tollallványok, szivacs-esésze, írómappák. Legjobb dörzsmezgák, gummiszalagok. — Rajzszögek, szönyegszögek, képesok stb